

Pokoj a dobro

Katolícky časopis farnosti Markušovce
Ročník 11 Číslo 5 December 2009

Boží dar – dieťa, dieťa – Boží dar

Pred nami sú najkrajšie sviatky roka. Sviatky, počas ktorých sa každý z nás usiluje byť vnímavejší, milší, štedrejší voči svojim bližným. Sú to sviatky lásky, pokoja, radosti...

Radost'. Zastavme sa pri tomto slovíčku. Keď Boh prichádza na túto Zem, anjeli v nebi ho vedia a s radosťou volajú: „Sláva Bohu na výsostiach a na Zemi pokoj ľuďom dobrej vôle“ (Lk 2, 14)! Iste, podobnú radosť ako anjeli prežívala vo svojom srdci aj Božia Matka spolu s Jozefom. O to väčšia musela byť radosť oboch, keď si uvedomili, že toto dieťa je výnimočné. Nielen to, že bolo výnimočným spôsobom počaté – z Ducha Svätého, bolo aj výnimočne narodené – v maštali („lebo pre nich nebolo miesta v hostinci“), no predovšetkým jeho výnimočnosť spočívala

a spočíva v tom, že to bol Boží Syn. Radost' z toho, že Boh si vzal na seba prirodzenosť človeka a bol priamo prítomný v ľudskom tele medzi ľuďmi. Boh celému ľudstvu, ktoré žilo, žije a aj bude žiť na tejto Zemi, dal svoj najväčší dar – Dieťa. Vykupiteľ všetkých ľudí, Mesias neprihádza na túto Zem ako hrdina, ako víťazný bojovník či kráľ. Boh Otec nám svojho Syna nepredstavuje ako múdreho, vzdelaného, šikovného človeka, ale predstavuje nám ho najprv ako dieťa – jednoduché, bezbranné, chudobné a predsa Božie. V dare Božieho Dieťaťa je odraz každého dieťaťa ako Božieho daru. Božie Dieťa je darom par excellence, pretože prišlo, aby prinieslo spásu. Avšak je potrebné uvedomiť si, že každé dieťa je Božím darom pre nás. Je darom pre rodičov, súrodencov, najbližších príbuzných,

ale zároveň je darom pre celý svet. Je darom preto, lebo odráža Božiu svätosť vo svojej nevinnosti, Božiu lásku vo svojej jednoduchosti, Boží pokoj vo svojej bezstarostnosti. Jednoducho dieťa je odrazom večnosti. Každé dieťa je pre mňa možnosťou stretnúť sa s Kristom a jeho prijatie je prijatím Krista. „Kto prijme jedno z takýchto detí v mojom mene, mňa prijíma“ (Mk 9, 37). A preto má byť dieťa príčinou radosti, nie smútku. V Izraelskom národe bolo dieťa chápané ako symbol Božieho požehnanja. Na druhej strane nemať deti znamenalo, zvlášť pre ženu, veľkú hanbu, ľudia ju pokladali za menejcennú, ba dokonca neplodnosť bola v spoločnosti chápaná ako Boží trest. Ako sa ja dnes pozerám na dar dieťaťa? Boží dar či Boží trest? Radosť či smútok?

Pokračovanie na strane 4

Modlitba naša každodenná

Ondrej Švančara
čítaj str. 3-4

Anglikáni v Katolíckej cirkvi

Ján Duda
čítaj str. 5

Spomienka na rodičov

M. Hamráková
čítaj str. 6

Milí čitatelia!

Vianočné číslo časopisu sme venovali téme - dieťa ako Boží dar. Považujeme to za veľmi dobrú voľbu nielen vo vianočnom období, keď stredobodom sviatkov je Boží Syn – ako narodené dieťa, ale aj preto, že čoraz viac badať v spoločnosti, ako manželské páry uprednostňujú pre svoj život iné životné priority – napríklad kúpu auta, nejakého zvieratka alebo skrášľovanie bývania, kariéru či cestovanie.

Prijatie dieťaťa sa stáva skôr účtovníckou témou, pri ktorej sa spočítavajú a prepočítavajú položky, aké výdavky dieťa so sebou prinesie. Až tak hlboko klesáme v tom našom konzumnom spôsobe života.

Napriek tomu asi každý uzná, že narodenie dieťatka je naozaj pozhnaním. Bez ohľadu na to, či sa narodí zdravé, alebo také, ktoré si vyžaduje mimoriadnu starostlivosť. Každé jedno je darom. Tu si ale kladem otázku – kolkí z nás zaobchádzame s deťmi ako s Božími darmi? Nemyslím tu teraz na úsmevy, pohľadania, obdarovávanie... to sú len prirodzené reakcie dospelých pri stretnutí s deťmi. Skôr myslím na to, či si dostatočne uvedomujeme tú veľkú zodpovednosť správať sa pred deťmi tak, aby sme im boli vzorom. A to sa netýka len rodičov a učiteľov, lež dospelákov vôbec. Na jednej strane uznávame, že deti sú darom, na druhej strane sa však nesprávame stále tak, akoby sa patrilo k tak vzácnemu daru. A potom, keď deti rastú a vyrastú, mnohí sa ponosujeme a hromžíme na to, aká mládež to vyrastá. Deti sú však prevažne zrkadlovým obrazom nás dospelých, a to je dosť závažné zistenie.

Milí čitatelia, prajem všetkým pozhnané vianočné sviatky.

A nám dospelým odvalu a silu brať dostatočne vážne zodpovednosť za to, akými sme vzormi pre deti a mládež. Nech nás tomu učí Kristus, ktorého príchod na svet si v týchto dňoch slávnostne pripomíname.

Monika Hodnická, šéfredaktorka

zdravotnícke okienko

DIEŤA AKO DAR

Dieťa prichádza ako DAR v pôrodnici. Svoj prvý deň života trávi na novorodeneckom oddelení.

Nie je nič krajšie, ako stretnúť matku či oboch rodičov hrdo si odnášajúcich domov dar svojej lásky. Tejto šťastnej chvíli však predchádza chvíľa najťažšia, ale očakávaná – pôrod. Dieťa môže uzrieť svetlo sveta rôznymi spôsobmi. Najčastejší je prirodzený spôsob, keď prichádza na svet hlavičkou, zriedkavo aj panvovým koncom, pôrodnými cestami. Starostlivosť o novorodenca preberá detský lekár, ktorý je pri pôrode od momentu prerušenia pupočnej šnúry. Najdôležitejšie sú prvé minúty po narodení. Vtedy lekár posudzuje životaschopnosť malého novorodenca tzv. Apgarovej skóre v 1., 5. a 10. minúte po narodení. Posudzuje sa tu vitalita novorodenca – krik, pohyblivosť, pravidelnosť a charakter dýchania, akcia srdca, svalový tonus a farba kože. Bezprostredne po narodení odsaje zdravotná sestra dýchacie cesty a ústnu dutinu novorodenca. Je dôležité si všimnúť, či plodová voda nie je skalená. Vtedy hrozí malému človečikovi infekcia z vdýchnutej plodovej vody. Veľké či nadmerné množstvo plodovej vody upozorní na vývinové anomálie tráviaceho alebo vylučovacieho traktu. Po starostlivom odsatí a osušení lekár zhodnotí Apgarovej skóre a zbežne vyšetrí predovšetkým životné funkcie novorodenca – dýchanie a akciu srdca. Po ťažkom pôrode alebo namodratej farbe kože dá vame novorodencovi inhalovať kyslík. V prípade dobrej adaptácie lekár vyšetrí novorodenecké reflexy, dýchacie šelesty, srdce. Posudzujú sa zjavné vrodené vývinové chyby – priechodnosť pažeráka a konečníka. Prvá stolica novorodenca je tzv. smolka a odchádza do 24 hodín po pôrode. Ak má dieťa problémy s dýchaním, dýchanie je nariekavé, hlasité a dieťa výraznejšie pení okolo úst, starostlivosť preberá zdravotná sestra a pozoruje jeho stav v inkubátore. V lepšom prípade trávi novorodenec prvé dve hodiny spolu s matkou v pôrodnici. Vtedy sa

po prvýkrát prisaje k prsníku a pri pohľade na svoje dieťa pozabudne ubolená matka na pôrodné trápenie. Ešte v pôrodnej sále dieťa premeria a preváži zdravotná sestra, podá do svalu injekciu vitamínu K, ktorý je dôležitý z preventívneho hľadiska pre riziko krvácania a nakvapká do očí O-Sep-tonex ako prevenciu očných infekcií.

Na novorodeneckých oddeleniach našich nemocníc prevláda systém rooming in. Vtedy je dieťa umiestnené na spoločnej izbe s matkou a sú ošetrované spoločne.

Ak je novorodenec chorý, starostlivosť o dieťa preberá zdravotná sestra v osobitnom boxe. Matka sa zaučá do starostlivosti o svoje dieťa, učí sa ho dojčiť. Zvyčajne do tretieho dňa po pôrode hmotnosť dieťaťa klesá. Po treťom dni sa dieťa už bez problémov prisaje a je schopné prijímať materské mlieko. V prípade jeho nedostatku je dieťa dokrmované mliekom z banky ženského mlieka alebo menej vhodnou mliečnou formulou. Novorodenec je do domácej starostlivosti prepustený po piatom dni života. Ešte pred odchodom domov je očkované proti tuberkulóze, vyšetrené sú jeho bedrové kĺby a vykonajú sa nevyhnutné vyšetrenia niektorých možných ochorení a vyšetrenie zamerané na odhalenie hluchoty. Je toho naozaj veľa, čím musí prejsť bezprostredne po svojom narodení malý zdravý novorodenec.

V Európe existujú rôzne formy starostlivosti o matku. Napríklad v Holandsku polovica matiek uprednostňuje pôrod doma. V iných krajinách matku s dieťaťom prepúšťajú z pôrodnice bezprostredne po pôrode. Takéto formy však predpokladajú fungujúci systém domácej ošetrovateľskej starostlivosti, na ktorý v našich podmienkach zatiaľ nie sme pripravení.

Želám vám, aby ste v návale vianočných povinností nezabudli na to najpodstatnejšie: zažiť a prežiť vianočnú radosť a tajomstvo Nového Života.

Jana Virčíková,
detská lekárka

Modlitba naša každodenná

Od nepamäti potrebovalo ľudstvo vyjadriť svoju túžbu po Bohu a nadviazať nejaký kontakt s Bohom. Stalo sa tak prostredníctvom modlitby. Človek vysielal k Bohu svoje túžby, trápenie, žiade, ale aj modlitby na oslavu Boha. Už v Starom Zákone poznáme takéto modlitby, ktoré sú zaznamenané v knihe Žalmov.

V dnešnom modernom svete by sme sa mali k Bohu obracať vo forme modlitby čo najviac, lebo pri dnešnom trende života na človeka doliehajú mnohé ťažkosti a pोकúšenia, ktorým môžeme odolať len v spojení s Bohom. Modlitba je teda najvzácnejšia činnosť nášho kresťanského života, ktorou najlepšie poslúžime nie Bohu, ale sebe a ľuďom. Práve preto nám satan zaslepuje oči, ohlušuje naše uši a skúša nás všelijakými prostriedkami, aby nám bránil zamestnávať sa otázkou modlitby. Preto je cieľom jeho snahy brániť nám v modlitbe. Smeje sa našej námahe, posmieva sa našej múdrosti, ale trasie sa, keď sa v pokore skláňame k modlitbe.

Čo je modlitba

Berieme však my túto stránku modlitby vážne alebo len chodíme dookola? Je pre nás modlitba iba povinnosťou alebo v nej vidíme veľkú výsadu, opravdivú radosť srdca, potrebu duše, bez ktorej nemožno žiť? Je naozaj modlitba to, keď iba tak hovoríme svoje prosby, denne opakujeme frázy, vety a žiadosti, z ktorých už mnohé stratili obsah a význam a pri ktorých naše myšlienky blúdžia ktovie kde? My musíme načúvať, otvoriť si srdce, svoju myseľ, vnútro pre pôsobenie Boha a jeho milosti. Modlitba, ktorá má mať cenu, musí vychádzať z nášho vnútra, zo srdca, nemôže byť vynútená, naplánovaná, naučená. Modlitba z viery vyslaná k Bohu čistým srdcom nikdy nemôže minúť cieľ. Iba tí, ktorí vyzývajú Pána s čistým srdcom, môžu v plnej dôvere očakávať vyslyšanie svojich modlitieb. Boh nám na to dal svoje slovo. Pre Neho je to prirodzené, aby naše modlitby vypočul a naše priania a prosby splnil.

Skutočnosťou však je, že mnohí

z nás veriacich Bohu neveríme a nedôverujeme. Väčšina nedostatkov nášho modlitebného života má svoj pôvod v tom, že sme sa nezamestnávali dost vážne otázkou modlitby: čo je to vlastne modlitba, aká má byť, ku komu sa modlíme a prečo? Vlastným cieľom modlitby je poznanie Boha. Duša, ktorá nevníma a nepozná Boha, duchovne hynie. Nie je to nič iného, ako hlboké vedomie prítomnosti Božej, je to prežívanie prítomnosti Božej v našom živote. Je veľmi dôležité uvedomovať si potrebu stálej Božej prítomnosti. Modlitba nám pripomína našu závislosť na nebeskom Otcovi. Je to oveľa viac než vyprosovanie určitých darov od Boha, i keď prosba je cenným doplnkom modlitby. Modlitba teda iste nie je pokusom žiadať Boha o to, aby konal podľa vôle človeka. Slovo modlitba vyvoláva v duši kresťana predstavu pokorného sklonenia sa pred Stvoriteľom, keď sa otvára jeho srdce a prúdy slov vychádzajú z jeho vnútra, aby vyjadrili jeho túžby a prosby. Modlitbou sa človek ako stvorenie Božie, ako odlesk podľa obrazu Božieho obracia späť ku svojmu Stvoriteľovi a vzyva jeho meno. Ak čítame prísľubenia Božie o modlitbe, iste nám napadne, že Boh vložil do našich rúk až príliš veľkú moc. Snáď ani nie sme schopní to všetko, čo nám dáva, prijať.

Čo hovorí Písmo o modlitbe

„A urobím všetko, o čo budete prosiť v mojom mene, aby bol Otec oslávený v Synovi. Ak ma budete prosiť o niečo v mojom mene, ja to urobím.“ (Jn 14,13-14). „Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás a ustanovil

som vás, aby ste išli a prinášali ovocie a aby vaše ovocie zostalo; aby vám tak Otec dal všetko, o čo ho budete prosiť v mojom mene.“ (Jn 15,16). „V ten deň sa ma už na nič nebudete pýtať. Veru, veru, hovorím vám, keď požiadate Otca o niečo v mojom mene, dá vám to.“ (Jn 16,23). Vo všetkých týchto citátoch sa hovorí o modlitbe v Ježišovom mene. Čo to teda znamená modliť sa v jeho mene? Neznamená to pomodliť sa oficiálne a na konci pridať „skrze Krista“. Mnohí sa takto môžu domnievať, že sa modlia k Otcovi, ale klamú sami seba. Vidíme to aj na príklade farizeja a mýtnika, ktorí sa išli modliť do chrámu. Apoštol Jakub sa zmieňuje o takýchto modlitbách, ktoré Boh nemôže vypočuť, pretože taký veriaci „zle prosí.“ „Prosíte, a nedostávate, lebo zle prosíte; chcete to využiť na svoje náruživosti.“ (Jak 4,3). Zlá modlitba sa nedá napraviť dodatkom „skrze Krista“ a správna modlitba iste nezostane nevyslyšaná, i keď priamo tieto slová chýbajú. Môžeme si to ukázať na príklade, čo to znamená modliť sa v „mene Ježišovom.“ Je to obraz všedného života obchodníka, ktorý má svoje konto v banke. Isteže, nemôže požadovať od banky viac než má na konte. No dajme tomu, že má zámožného priateľa. Ten mu dá šek, ktorý si môže vyplniť na sumu, ktorú od priateľa potrebuje. Môžeme teda povedať, že bankou detí Božích je nebo a Boh je veľký boháč. Ježiš nám núka takýto šek v modlitbe. No ani on nám nedá šek, ak by sme chceli jeho peniaze premrhať. Preto nevyslyší všetky naše nerozvážne detinské prosby. Priniesli by hanbu nielen jeho menu, ale i nám pre náš rozum.

Pomoc Ducha Svätého

Najväčším pomocníkom pri modlitbách je teda Duch Svätý. On je nápomocný našim modlitbám, veď my často nevieme, za čo sa máme modliť. Modlitbou sa v nás prejavuje moc Božia, a tým sa náš život zasväčuje Bohu. Modlitba nám nebola daná ako ťažké bremeno alebo nepohodlná povinnosť. Má nás naplniť radosťou a máme v nej čerpať tú silu, ktorá prekonáva všetky prekážky a oslobodzujú. Nie je potrebné, aby sme zoširoka začali a točili sa okolo toho, čo vlastne od Pána chceme. Nie je potrebné, aby sme hľadali nejaké vznešené slová pre svoju modlitbu. Nemodlime sa iba slovami a frázami naučenými spamäti, nebudme všeobecní a neurčití, nemastní a neslaní, ale ani vlažní a nespoľahliví. Pán nás chce celých, celú našu bytosť s telom aj s dušou. Polovičatý kresťan je málo platný ľuďom aj Bohu. „*Takto, že si vlažný, ani horúci ani studený, už-úž ťa vyplúvam z úst.*“ (Zjv 3,16). No nebudme ani hlučnými rečníkmi, ktorí vyvolávajú obdiv a chválu počúvajúcich. Často sú pri našich modlitbách aj prekážky a zábrany, ktoré nám bránia v modlitbe. Často sme únavou tak skleslí a zoslabení, že naša duša nenájde potrebné spojenie s Bohom. Sme rozladení, ako keby nám vyššia moc zabraňovala počúvanie toho, čo nemáme či nesmieme počuť. Boh chce, aby sme sa modlili a satan to zase nechce a skúša všetko možné, aby nám v tom zabránil. Dobré vie, že modlitbou vykonáme omnoho viac než akoukoľvek inou prácou. Ak si pokľakneme k modlitbe, napadajú nám myšlienky: čo sme zmeškali, čo sme zabudli a čo máme ešte urobiť. „*Buďte triezvi a bedlite. Váš protivník diabol obchádza ako revúci lev a hľadá, koho by zožral. Vzoprite sa mu pevní vo viere.*“ (1Pt 5,8). Boží protivník chce zabrániť modlitbe, nechce pripustiť

obecenstvo človeka s Bohom. Skúša to najčastejšie rozptýlením našich myšlienok. Naplní našu myseľ našimi vlastnými ťažkosťami, takže sa nemôžeme sústrediť na svojho Boha, ku ktorému sa chceme modliť. Jeho snahou je zamerať nás viac na dary než na Darcu. Tak prehliadame často pravý Boží zámer a mylné si mnohé vysvetľujeme. Nepriateľ však je neustále v pohotovosti, aby prekazil naše modlitby, aby krížil naše cesty za Ježišom, aby nás zvedol na križovatkách našej nerozhodnosti. Ako často podlieha a ako ľahko sa nechá ovplyvniť duša nerozhodná, vratká a slabá! A tak už sama modlitba je zápasom so zlým.

Prekážky v modlitbe

Čistota srdca môže závisieť od mnohých hriechov a nerestí, z ktorých niektoré sú napríklad pochybovanie - nedôvera a pochybnosť patria medzi najväčšie prekážky v modlitbách. Pýcha - v srdci každého z nás je veľkou prekážkou a po nej nasleduje pád, ako o tom svedčia mnohé príslovia. Ak sa modlíme, robme tak vždy v úprimnej pokore, lebo pokorným Boh dáva milosť. Neláska - v srdci kresťana je najväčšou prekážkou modlitieb. Nemôžeme žiť v nezhode s ľuďmi a byť v zhode s Bohom (najdôležitejšie prikázanie). Duch modlitby je zároveň duchom lásky, sú nerozlučiteľné. Náš každodenný život s ľuďmi je najlepším meradlom našej duchovnej vyspelosti práve tak ako modlitba. Boh nehodnotí naše modlitby podľa vyspelosti v reči, ale podľa vyspelosti ducha, podľa komunikácie s blížnym a voči nemu. Kolkto je tých, ktorí nemôžu pre obyčajné nedorozumenie odpustiť mnohokrát ani svojim deťom alebo najbližším a modlia sa denne Otčenáš? Veď každý iste pocítil vo svojom živote, že každá neláska k blížnym ubližuje najviac tomu,

kto ju prechováva vo svojom srdci. Ako teda zostať verný Ježišovi? Je iba jedna cesta: „*Vo všetkých modlitbách a prosbách sa modlite v každom čase v Duchu. A v ňom vytrvalo bdejte a proste za všetkých svätých!*“ (Ef 6,18).

I keď sú na ceste vytrvalej modlitby mnohé zábrany - telesné slabosti, únava alebo bolesť, životné útrapy, rozptýlené myšlienky alebo čistota srdca, vždy si musíme uvedomiť, že bojujeme s mocnosťami temnosti, ktorá pozná nás, ale my nepoznáme ju. Ježiš vtedy iste s láskou na nás pohliadne, keď nás uvidí bojovať proti vlastným slabostiam a hriechu. No modlitba nie je iba bojom a zápasom v dennom živote. Je nám i útechou a posilou v našej viere, láske i nádeji. Nemá nás vyčerpávať, ale posilňovať, nie pokoriť, ale pozdvihnúť. Keď teda dosiahneme pravé spoločenstvo s Bohom v modlitbe, On iste na takúto prosbu zhliadne a zoberie ju na vedomie. Keď teraz hovorím, že Boh odpovie na našu každú modlitbu, neznamená to ale, že nám dá vždy, o čo sme žiadali. Ak je to v súlade s jeho vôľou, dá nám to, ak by to bolo v protiklade, čaká, či na to prideme. Boh ako náš Otec nám dáva všetko v príhodný čas. Musíme si uvedomiť, že Boh nedáva svoje dary pre zajtrajšok, ale pre prítomný čas. Chce nás zbaviť našej ľudskej starostlivosti o zajtrajšok. Majme teda čisté srdce, úmysly a myšlienky. Prežívajme spoločenstvo s ním v dennej modlitbe, v každom konaní sa spájame s Bohom. Potom sa aj nám bude ľahšie modliť, lebo ak budeme Boha spoznávať v našom každodennom konaní, naučíme sa lepšie spoznávať Božiu logiku a budeme skôr vedieť, za čo máme prosieť. Preto sa snažme byť v pravom spojení s Bohom, aby sme mohli žiť pravým životom, t.j. aby sme mohli JESTVOVAŤ.

Ondrej Švančara, farár

Boží dar – Dieťa, dieťa – Boží dar (pokračovanie zo strany 1)

Aký je môj pohľad na manželov, ktorí majú tri, štyri, päť a možno aj viac detí, o ktoré sa zodpovedne starajú? Pre Božie Dieťa sa nenašlo miesta medzi ľuďmi. Neprijali ho ľudia, prijali ho zvieratá v maštali. Ako je to dnes? Podobne. Spoločnosť nemá miesto pre Božie Dieťa, nemá miesto pre Ježiša, ľudia mnohokrát odmietajú

Boží Dar. Ak odmietneme tento Boží Dar, začneme odmieťať aj Boží dar dieťaťa. A skutočne je tomu tak. Deti v domácnostiach začínajú čoraz viac nahrádzať domáce zvieratká. Rodina sa v reklamách či na pútačoch začína ukazovať vo forme: otec, mama, dieťa (jedno, maximálne dve) a pes. Nie je dnes dieťa „zahnané“ či zaradené

kdesi do maštale medzi zvieratá? Tak, ako to bolo pred 2000 rokmi v Betleheme?

Prijmime Boží dar, ktorým je dieťa Ježiš prichádzajúce na tento svet, aby sme v ňom boli schopní prijímať každé dieťa ešte nenarodené i to narodené a vidieť v ňom Boží dar.

Róbert Neupauer, kaplán

ANGLIKÁNI V KATOLÍCKEJ CIRKVI

Dôvody vstupu anglikánskych spoločenstiev do Katolíckej cirkvi

Kráľ Henrich VIII., ktorý vládol v Anglicku v 16. storočí, prinútil pod hrozbou straty života katolíkov, biskupov nevyvímajúc, zavrhnúť poslušnosť a podriadenosť rímskemu biskupovi (pápežovi) a sám sa vyhlásil za hlavu Anglikánskej cirkvi. Odvtedy je anglický kráľ (alebo kráľovná) nielen panovníkom Veľkej Británie (vrátane územia anglických kolónií), ale aj hlavou anglikánskych cirkevných spoločenstiev. V priebehu dejín sa cirkev v Anglicku rozštiepila na viaceré menšie cirkevné spoločenstvá, ktoré spája Konferencia zložená zo zástupcov cirkevných spoločenstiev a symbolická postava anglikánskeho arcibiskupa Canterbury.

V minulom storočí, najmä v jeho druhej polovici, došlo v anglikánskych cirkevných komunitách k vážnym posunom: niektoré cirkevné spoločenstvá začali vysviacať na kňazov ženy a neskôr vysviacali ženy aj na biskupov. Toto je v Katolíckej, ale i Pravoslávnej cirkvi absolútne nemysliteľné. Rešpektovaná je zásada, že Pán Ježiš povolal za apoštolov len mužov, na základe čoho bolo odvodené pravidlo Kristovej (Božej) vôle, že kňazmi a biskupmi môžu byť iba muži. V Katolíckej cirkvi je vysviacka žien zakázaná a kto by sa pokúsil vysvätiť ženu, bolo by to nielen neplatné, ale zároveň by dotyčný padol do cirkevného trestu exkomunikácie, ktorý môže odpustiť jedine pápež. V anglikánskych cirkevných spoločenstvách zašli ešte ďalej: začali vysviacať na kňazov a biskupov aj ženatých mužov a vydaté ženy, ba začali vysviacať na kňazov a biskupov aj homosexuálnych mužov a lesbické ženy. Za dôležité považujem pripomenúť, že v Katolíckej cirkvi je zakázané vysvätiť na diakona, kňaza či biskupa homosexuálne orientovaného muža.

Pod tlakom tejto ťaživej situácie sa niektoré anglikánske cirkevné spoločenstvá začali búriť, vyjadrovať svoju nespokojnosť a volať po odchode z anglikánskeho cirkevného spoločenstva a o vstup do Katolíckej cirkvi. V súčasnosti sa odhaduje, že až 400

tisíc anglikánov vrátane anglikánskych biskupov a kňazov chce vstúpiť do Katolíckej cirkvi. Preto 4.11.2009 vydal pápež Benedikt XVI. apoštolskú konštitúciu *Anglicanorum coetibus* (anglikánske spoločenstvá), ktorou určil, za akých podmienok sa môžu anglikáni stať členmi Katolíckej cirkvi. Taktiež v jej rámci povolil anglikánom vytvárať vlastné cirkevné spoločenstvá.

Anglikánske katolícke ordinariáty

Anglikánske katolícke ordinariáty zriaďuje z pápežského poverenia Kongregácia pre náuku viery. Ide o akési personálne diecézy podobné spoločenstvám v Katolíckej cirkvi. Anglikánsky katolícky ordinariát je zoskupením anglikánskych katolíckych komunít (farností) ohraničených územne a na ich čele stojí personálny ordinár, ktorého menuje pápež. Veriaci ordinariátu (vrátane kléru) majú povinnosť zložiť katolícke vyznanie viery a znova podmienčne prijať sviatosť kresťanskej iniciácie (krst sa vysluhuje podmienčne). Klérus musí znova prijať sviatosťnú vysviacku. Kto bol doteraz anglikánskym kňazom alebo biskupom, bude vysvätený v Katolíckej cirkvi na kňaza (nie biskupa). Avšak každý doteraz anglikánsky biskup vysvätený na kňaza môže požiadať pápeža o dovoľenie nosiť biskupské insígnie (mitru, čiapku, kríž, prsteň). Do II. vatikánskeho koncilu takéto biskupské insígnie nosili apoštolskí protonotári aj v Katolíckej cirkvi, ktorým tento čestný titul priznal pápež (takéto insígnie nosil napríklad ružomerský farár Andrej Hlinka). Ak sú anglikánski biskupi a kňazi už ženatí, aby mohli byť vysvätení na kňazov Katolíckej cirkvi, musí im pápež udeliť osobitnú výnimku (ženatých kňazov má Katolícka cirkev napríklad v prípade gréckokatolíckej súčasti Cirkvi). Na čele anglikánskeho katolíckeho ordinariátu – ako už bolo povedané – stojí pápežom ustanovený personálny ordinár, ktorý môže byť v hodnosti biskupa (ak bol ako anglikán slobodný) alebo v hodnosti kňaza (ak bol ako anglikán ženatý a aj ako ženatý bol vysvätený pri vstupe do Katolíckej cirkvi). Hlavou

jednotlivých miestnych komunít sú kňazi (farári).

Bohoslužby

Neľahkou úlohou bolo vyriešenie problému anglikánskych bohoslužieb. Katolícka cirkev ponechala anglikánsky spôsob slávenia svätých omší. Tie sa však konajú podľa liturgických kníh schválených Kongregáciou pre náuku viery ako garanta „katolicity“ týchto bohoslužieb. Rovnako je to aj pri iných knihách, ktoré sa používajú pri liturgii v anglikánskych katolíckych spoločenstvách a aj modlitbe breviára.

Záver

Cirkevné spoločenstvá sa rozbiehajú a delia ľahko. Každé rozdelenie je však ranou, ktorá sa len ťažko hojí. Návrat takého množstva členov anglikánskych cirkevných spoločenstiev do Katolíckej cirkvi je veľmi vážnou udalosťou nielen pre spoločenstvá veriacich, ktorí sa rozhodli pre takýto odvážny krok, ale je veľmi vážnou udalosťou aj pre celú Cirkev, ktorá sa takto obohacuje aj o anglikánsku náboženskú tradíciu. Napokon treba ešte poukázať aj na osoby, ktoré ako rozhodujúce stáli pri tomto dôležitom kroku Svätej stolice: na prvom mieste Jozef Ratzinger ako pápež Benedikt XVI., potom kardinál Joseph Levada ako prefekt Kongregácie pre náuku viery a kardinál Walter Kasper ako predseda Pápežskej rady pre napomáhanie jednoty kresťanov. Sú to nielen ozajstní majstri v učení i organizácii Cirkvi, že toto všetko dokázali naprojektovať, ale najmä muži, ktorí sú priam Božím darom pre Cirkev dnešných čias.

Pre Pokoj a dobro pripravil: Ján Duda
(Spišská Kapitula 27.11.2009)

Spomienka na rodičov

Otec bol úplná sirota. Na svoju matku si nepamätal. Zomrela veľmi mladá, ostali po nej tri maličké deti. Príčinou smrti bol pravdepodobne silný zápal pľúc, ktorý dostala po návšteve mladého manžela na fronte počas prvej svetovej vojny. Ani otec mu nežil dlho. Z frontu sa vrátil s podlomeným zdravím a dožil sa sotva štyridsiatich rokov. Súrodenci si akosi rýchlo založili svoje rodiny a on ostal v rodičovskom dome úplne sám. Starý parobok po práci väčšinu času trávil v krčme. Tam okrem teplého slova sa mu občas dostalo i teplej polievky. Krčma bola v tom čase strediskom spoločenského i kultúrneho života nejednej slovenskej dediny. Práve tu sa mu dostalo do uší, kde chodievajú mládenci po večeroch na vohľady. U mamy si podávali kľučku každý večer, pretože tu bolo pokope päť šikovných i pekných dievok. Jedinou ich chybou bolo, že boli veľmi chudobné. Práve preto si to veľa nápadníkov predsa len rozmyslelo. Keď ju otec popýtal o ruku, bola veľmi mladá, ale nemala veľmi na výber. Iste jej dobre padlo povzbudenie otcovej príbuznej, že otec nebude zlým manželom. Jej privedenie sa splnila do bodky.

Hovorí sa, že slovo robí chlapa. V tomto smere som otca vždy vnímala ako skromného, charakterného a vyrovnaného človeka. Nemám vedomie o tom, že by nedodržel slovo alebo odstúpil od dohody, aj keď neskôr zistil, že je pre neho nevýhodná. Pamätám si ho ako človeka úžasne pracovitého. Veď práca v bani, na gazdovstve, v lese alebo pri stavbe domu ho určite stála množstvo síl. V živote sa okrem Boha spoliehal najradšej na svoj gazdovský rozum. Možno práve preto nevstúpil do radov gardistov ani komunistov, ako to urobili mnohí jeho rovesníci. Bol na nás prísny. Čo povedal, platilo, či sa nám to páčilo alebo nie. No napriek tomu mal nás rád. Do krčmy chodil naďalej, aj keď nie tak často, ale nikdy som ho nevidela opitého. Po návrate sme so sestrou vždy dostali po balíku ľadoviek, čo v tom čase bolo skôr zriedkavosťou.

Mama, aj keď mladá, zhostila sa úlohy gazdinej veľmi rýchlo a veľmi dobre. Dom ožil statkom a hydinou. Pokiaľ mi pamäť siaha, vždy sme chovali koňa, kravy, prasce. Veľký dvor bol plný sliepok a husí. Celú jar okopávala v záhrade a na poli, celé leto sme sušili seno, v jeseni sa zbierala úroda a robili sa záso-

by na zimu. Počas dlhých zimných dní spracúvala dopestovaný lan, priadla, tkala a šila z neho potrebné kusy odevu. Každý piatok upiekla desať chlebov pre nás a jedenásty som niesla starkej spolu s čerstvo zmúteným maslom. Večerami som ju vídavala s ružencom v ruke. Jej srdce bolo citlivé a otvorené pre potreby blízkych. Chodievali sme jej pomáhať s bielením i následným upratovaním u bezdettej tety, ktorá po smrti manžela ostala celkom sama i sirotám po mladšej sestre, ktorej ťažká choroba a smrť ju bolestne zasiahla. Pravidelne navštevovala chorých. Keď počula, že niekto zalahol, s návštevou neotáľala.

Rodičom vďačím predovšetkým za život, za výchovu i starostlivosť v oveľa ťažších i skromnejších podmienkach ako je to dnes. Vďačím im aj za príklad viery i obety. Aj keď boli jednoduchými ľuďmi, k životu pristupovali zodpovedne a svoju vieru pretavili do skutkov.

Vďačná dcéra Monika Hamráková

Vianoce – sviatky rodiny

V izbičke za oknom stromček už svieti, k slávnostnej večeri pozýva nás, Božie deti. V jasličkách Ježiško tíško si dreme, ručičkou nás žehná, na nás sa smeje. Usmejme sa všetci, odpustíme viny, ľahšie sa tak žije, viac máme sily...

Zaiste sa každý z nás rád vracia v spomienkach do svojho detstva, do obdobia Vianoc. Ako deti sme sa tešili, že sa narodí Ježiško, prinesie nám stromček a darčeky. Živo si viem predstaviť teplo nášho domova, vôňu ihličia a najlepších mamkiných medovníčkov. Rôčky však rýchle ubehli a keď sme už v pozícii rodičov, snažíme sa deťom vstúpiť podstatu Vianoc. Aj tak však máme radosť a vytvárame peknú vianočnú atmosféru. A keď sme opäť starší, s vráskami na tvári a šedivými vlasmi, „nútia“ nás naše vnúť, aby sme duchovne omladli.

Znovu sa tešíme spolu s nimi, spievame si koledy a sme šťastní, že môžeme byť spolu. Veľmi často a rada si spomínam na našu mamku, keď už mali vyše 85 rokov a veľké zdravotné problémy. Napriek všetkému s radosťou pripravovali betlehemček, pomáhali pri zdobení stromčeka a príprave večere. Keďže vedeli hrať na ústnej harmonike, tak vždy nám zahrli Tichú noc a iné koledy. To sú veľmi krásne a mocné spomienky, na ktoré nikdy nezabudnem. Ale pamätám si aj na Štedrý deň, keď bolo mamke veľmi zle a musela prísť rýchla zdravotnícka pomoc. Bol to deň plný strachu, úzkosti a možno až bezmocnosti. Ale keď teraz o tom uvažujem, tak vidím, že vtedy si človek vytvorí iný rebríček hodnôt. Problémy posunú človeka bližšie k Pánu Bohu. Veď v tejto rýchlej dobe niekedy tak nerozvážne zijeme, akoby

sme nemali nikdy zomrieť a zomierame tak, ako keby sme nikdy nežili. Niekedy stačí v našich problémoch a ťažkostiach urobiť len jeden maličký krôčik smerom ku Pánu Bohu a môžeme si byť istí, že Boh ich smerom k nám urobí sto. Touto cestou sa chcem poďakovať pánu farárovi a pánu kaplánovi za ich láskavé šírenie božieho slova, ale hlavne za ich prácu s deťmi a s mládežou. Mám na mysli mládežnícke sväté omše a stretnutia s nimi. Je veľmi dôležité, aby deti a mládež boli vedení správnym smerom. Keďže pán farár aj pán kaplán strávia vianočné sviatky po prvýkrát v našej farnosti, prajeme im, aby sa medzi nami cítili dobre. Vzájomnou modlitbou si vytvoríme peknú duchovnú rodinu, a to nielen počas vianočných sviatkov, ale aj po celý nastávajúci rok 2010.

Terézia Straková

Vianoce z pohľadu návštevy Svätej Zeme

Vstupujeme do adventného obdobia, aby sme sa pripravili na Vianoce, sviatky Božieho narodenia. Vianoce sú každý rok a predsa sú vždy nové. Nové preto, že Boh cez Ježišovo narodenie zakaždým vstupuje do našich srdc, do našich životov, do našich domovov. Dáva nám možnosť zastaviť sa v nekonečnom behu života. Dáva nám príležitosť nájsť pokoj v sebe samých a otvoriť si dušu i srdce pre svojich blízkych.

Pre mňa osobne sú nové aj preto, že v mojich spomienkach budú akousi konfrontáciou na Izrael – Svätú Zem, ktorú po jej návšteve vnímam ako „Evanjelium pod šírým nebom“.

V dejinách Izraela mal Betlehem významné postavenie. Betlehem – názov vznikol z Bet Lehem a znamená Dom chleba. História hovorí, že ľudia, ktorí smerovali cez Betlehem do púšte, sa na tomto mieste zastavovali, aby si zaistili zásoby chleba.

Betlehem – miesto narodenia a pomazania kráľa Dávida – z domu a rodu, z ktorého pochádzal aj Jozef – ženích Panny Márie. Betlehem – miesto, kde „Nebo svetu Svetlo dalo“ a Boh nám poslala svojho Syna, aby sme neblúdili vo tmách, ale mali Svetlo života a večný život. Betlehem – miesto, nad ktorým zažiarila jasná hviezda a odkiaľ anjeli ohlásili „sláva Bohu na výsostiach a na Zemi pokoj ľuďom dobrej vôle“, keď oznamovali pastierom ako prvým radostnú zvesť, že sa v Betleheme narodil Spasiteľ sveta – Boží Syn.

Z Evanjelia podľa Lukáša vieme, prečo Jozef spolu s Máriou, ktorá bola v požehnanom stave, prišiel z Nazareta do Betlehema. Nenašlo sa pre nich prí-

strešie, preto sa uchýlili v jaskyni prispôbenej na mašalku. Keď tam boli, nadišiel čas jej pôrodu. V chudobe, v jaskyni porodila svojho prvorodeného Syna, zavinula do plienok a uložila do jasiel.

Na tomto mieste dal cisár Konštantín so svojou matkou Helenou v roku 336 postaviť Baziliku Narodenia Pána. Táto po zničení v roku 540 bola prestavaná a rokmi potom už len udržiavaná, skrášľovaná a zachovaná až podnes. V Bazilike, ktorá je srdcom Betlehema, sa nachádza Jaskyňa Narodenia Pána. Je to autentické miesto narodenia Pána Ježiša. Označuje ho štrnásťcípá strieborná hviezda s latinským nápisom: „Tu sa narodil z Márie Panny Ježiš Kristus, Boží Syn“. Prečo štrnásťcípá? Údajne symbolizuje štrnásť zastavení Krížovej cesty. Pocit, ktorý prežívate, keď sa s pokorou skláňate nad miestom, kde sa zrodila Božia láska k nám, sa nedá vyjadriť slovami. To sa musí iba zažiť a precítiť.

Baziliku Narodenia Pána spravuje pravoslávna ortodoxná cirkev. Kostol Svätej Kataríny sa nachádza v bezprostrednej blízkosti Baziliky Narodenia, dokonca je s ňou prepojený. Je to katolícky kostol postavený koncom 19. storočia. Pod bočným oltárom sa nachádza Betlehemske Jezuliatko v jasličkách. V chráme sa vždy slúži Polnočná svätá omša. Odtiaľ sa tiež rozosiela Betlehemske Svetlo do celého kresťanského sveta. Podzemie kostola má tri jaskyne – Jaskyňa sv. Jozefa, Jaskyňa Neviniatok a Jaskyňa sv. Hieronyma. Z Jaskyne sv. Jozefa je prechod do Jaskyne Narodenia Pána a slúži na každodennú procesiu františkánov k mod-

litbe k miestu narodenia Ježiša. Jedno z ďalších miest, ktoré súvisí s narodením Pána Ježiša, je Pole pastierov. Je miestom, kde pastieri od anjelov prijali radostnú zvesť a odkiaľ sa vybrali do Betlehema pokloniť sa mu. Na mieste je postavený kostol v tvare beduínskeho stanu symbolizujúci spôsob života pastierov. Blízko Baziliky Narodenia sa nachádza Jaskyňa mlieka. Podľa legendy sa v tejto jaskyni uchýlila Svätá rodina pred útekem do Egypta. Keď Panna Mária krmila malého Ježiška, kvapka mlieka spadla na skalú, ktorá úplne zbelela. Jaskyňu navštevujú pútnici a ženy, ktoré majú problémy s počatím a na tomto mieste si vyprosujú dar potomstva alebo prejavujú vďaka za dar života.

Byť vo Svätej zemi neznamená iba fyzicky a zmyslami vnímať všetko, čo sa nám ponúka. Predovšetkým treba mať dušu i srdce naplnené hlbokou vierou, aby sme biblické udalosti od stvorenia sveta cez zvestovanie, narodenie Pána Ježiša, život a verejné účinkovanie až po Jeho potupnú smrť cez zmrŕtychvanie mohli vnímať s tým neopísateľným zvláštnym pocitom, ktorý každého pútnika prinúti zamyslieť sa nad vlastnými postojmi k životu, k viere, k blízkym.

Pobyt vo Svätej Zemi je krátkodobý. Náš sprievodca nám však prízvukoval, že Svätú Zem môže každý z nás prežívať doma – čítaním Svätého Písma, v konaní dobra a neustálym sprítomňovaním Božích Tajomstiev, ktoré sa nám predkladajú pri každej svätej omši.

Požehnané Vianoce!

Mária Koňaková,
Teplička

Podakovanie

Ako ten čas letí. Akoby to bolo len včera, keď ma v októbri 1998 vtedajší pán farár Duda poveril byť predsedníčkou vtedajšieho Spoločenstva svätého ruženca. Odvtedy uplynulo už 11 rokov. Myslím si, že to boli plodné roky v tejto funkcii. V roku 2007 vydalo Dominikánske Mariánske centrum Salve v Košiciach nové Stanovy už Ružencových bratstiev na Slovensku.

Chcem sa týmto poďakovať Pánu Bohu za to, že som mohla tých jedenást rokov prežiť v zdraví, za pomoc a silu v ťažkých chvíľach. Ďakujem pánu farárovi Dudovi za prejavenu dôveru. Ďalej ďakujem našej pokladníčke pani Marte Kamenickej, že to so mnou celé toto obdobie vydržala a za jej pomoc pri organizovaní rôznych činností. Zároveň ďakujem všetkým matkám jednotlivých ruží, ako aj všetkým členom Ružencového

spoločenstva za úsilie pri tvorbe oltárikov na sviatok Božieho Tela alebo pri upratovaní kostola či za zakúpenie kvetov alebo donesenie zo svojich záhrad. Všetkým nám ide o to, aby bol náš kostolík pekne uprataný a vyzdobený.

Nakoniec prajem všetkým radostné a požehnané prežitie Vianoc a do nového roku 2010 pevné zdravie, radosti a veľa Božej pomoci.

Kristína Dobranská

Spájajme svet láskou, ktorá vydrží, spájajme svet láskou, ktorá nás spasí...

Už sa to hrnie. Darčeky, koláče, ozdoby, stromčeky, všetky tieto veci vyvolávajú na detských tvárach úsmevy. Na tých starších aj maličké vrásky kvôli pripravám, ale Vianoce si tak či tak robia cestičku a prinášajú svoju typickú atmosféru. V televízii sa často vysielajú rôzne rozprávky a filmy s vianočnou tematikou, a tak aj ja dnes začnem príbehom.

Vlk pri jasličkách

Bol raz jeden vlk žijúci blízko Betlehema. Pastieri o ňom vedeli, a tak si dávali pozor, aby ovce každý večer zahnali do bezpečia. Keď doznel spev anjelov, ktorý zvestoval narodenie dieťatka, všetci pastieri sa k nemu vybrali, aby ho uvideli. Vlk bol zvedavý, a tak sa zakrádal za nimi. Keď prišli k stajni, skryl sa a čakal, kým pastieri neodídu. Po rozlúčke Márie a Jozefa s pastiermi boli rodičia dieťatka unavení a zaspali. Vlk sa potichučky vkradol dnu. Tlamu mal otvorenú a jazyk mu visel von. Priblížil sa k jasličkám. „Lahká korisť,“ pomyslel si. Napol sa do skoku, no vtom sa ho jemne a láskavo dotkla Ježišova ruka. Po prvý raz v živote mu niekto pohladkal škaredú srst' a povedal mu: „Milujem ťa, vlk.“ Vtedy sa stalo niečo nepredstaviteľné: vlkovi pukla zvieracia koža a vyšiel z nej človek. Klesol na kolená a modlil sa k dieťatku. (Magdaléna Richterová – Mozaika radosti – skrátené)

Láska – Boží vynález

To čo dokázala Ježišova ruka v tomto príbehu, to dokáže aj v našom živote. Týmto dotykom sa vlkovo srdce obmäkčilo a pocítilo pohladenie plné lásky. Konečne to nebola nenávisť, zloba, hnev či odsudzovanie, ktoré sa mu dostávalo od pastierov, ale bola to láska. A práve tá umožnila premenu vlka na človeka. Podobne je to aj s ľuďmi. Na to, aby sa človek stal človekom, potrebuje lásku a tú dáva jedine Boh. On je jej objaviteľ. A jedným z najväčších dôkazov Božej lásky je maličké dieťatko v jasliach, ktoré je tu kvôli nám, aby

prinieslo svetlo do tmy. Phil Bosman povedal: „Boh sa stal človekom, aby sa ľudia vo vzájomnej láske stali ľuďmi.“ Potrebujeme malého Ježiška, aby nás premenil z vlkov na ľudí. Avšak hoci sa človek za tých 2000 rokov mnoho naučil, nedokázal prijať do svojho srdca to, čo najviac potrebuje, Ježiša. Neustále ho zrádza a zatvára dvere, a tak zostáva vlkom. No našli sa aj takí, ktorí prijali dar od Spasiteľa v jasličkách a budujú svet tam, kde ľudia sú ľuďmi pre druhých. Staňme sa členmi tejto skupiny aj my a ak nimi ste, zdokonaľte sa a učte sa milovať od Ježiša.

Tri typy lásky

1. Ak sa chceme naučiť milovať od Ježiša, musíme hlbšie spoznať jeho lásku. My ľudia milujeme tromi spôsobmi lásky. Prvý typ lásky môžeme nazvať „láska ak.“ Táto láska je prijímaná alebo dávaná, keď sú splnené určité podmienky. Aj naši rodičia nás tak občas vychovávali: „Ak budeš mať dobré vysvedčenie, ak urobíš to a to, tak ťa budem mať rád.“ No táto láska je v podstate sebecká a lacná.

2. Druhým typom je „láska pretože“ . Táto láska sa na prvý pohľad zdá správna. Byť obľúbený medzi priateľmi, pre kvality a hodnoty, ktoré mám, na tom by nemalo byť nič zlé. Avšak pri tejto láske nastáva problém konkurencie. Keď sa objaví človek, ktorý má lepšie vlastnosti ako my, s týmto typom lásky

by nás priateľ alebo kamarát opustil. S takýmto druhom lásky sa stretávame asi najčastejšie. Prináša však so sebou neistotu a obavy, ako dlho vydrží.

3. Touto láskou nás miluje Jezuliatko. Je krásna, žiarivá a hlavne trvácna. Môžeme ju charakterizovať vetou: „Milujem ťa a bodka, nemôžeš urobiť nič, čo by ohrozilo moju lásku.“ Takto nás miluje Boh, toto ho viedlo k tomu, aby sa stal jedným z nás. Vďaka nej slávime Narodenie Krista. Túto lásku si nie je možné zaslúžiť a veru, my sme si ju od Boha ani nezaslúžili.

Ani vlk v príbehu nespravil nič pre Ježiška. Jediné, čo urobil, bolo, že sa k nemu priblížil a to stačilo na to, aby sa z neho stal človek.

Milí čitatelia, prajem vám, aby ste okrem darčiekov pod vianočným stromčekom objavili aj dar Kristovej lásky, jeho silu a význam. Nech prežijeme milostiplné sviatky naplnené Božím pokojom a radosťou.

Lýdia Bušovská

Formy náhradnej starostlivosti o deti

Rodina patrí medzi najuznávanejšie hodnoty spoločnosti. Medzi nami žijú však deti, ktoré nemôžu vyrastať vo vlastných a ani v náhradných rodinách. Ich rodinu nahrádza detský domov. O mnohé z nich sa ich najbližší nestarali a zanedbávali ich, niektoré zažili dokonca týranie či zneužívanie. Deti, ktorým je odopretá základná starostlivosť, nevedia, čo je to láska, neprežili zdravé pripútanie k milujúcej osobe, k milujúcim rodičom, nepoznajú teplo domova, nevedia rozlíšiť dobro od zla. Stráca sa u nich schopnosť vytvárať citové väzby a ich prirodzený vývoj je po všetkých stránkach zväčša spomalený. Týmto deťom nebola preukazovaná takmer žiadna pozornosť, preto si ju často vynucujú agresivitou, a tak vyvolávajú v okolí zlý dojem, stretajú sa s nepochopením. Náprava je zložitá a dlhodobá.

Detské domovy na Slovensku prechádzajú v súčasnosti výraznými zmenami. Z bývalých veľkokapacitných zariadení sa stávajú detské domovy so samostatnými skupinami, v ktorých je najviac desať detí. Majú samostatné stravovanie, hospodárenie a vyčlenený rozpočet. Bývanie samostatných skupín sa podobá rodinnému životu, ku ktorému, okrem izieb pre deti, patrí aj kuchyňa a obývačka. Napriek všetkým snahám detský domov nedokáže dieťaťu zabezpečiť citovú väzbu k jednej osobe, ktorá je potrebná k jeho zdravému psychickému vývinu. Je viacero spôsobov, akými nahradiť deťom prirodzené rodinné prostredie.

K formám náhradnej starostlivosti patrí okrem detských domovov **náhradná osobná starostlivosť**. Je to typ starostlivosti, v ktorej je možné zveriť dieťa príbuznému dieťaťu (starý rodič, teta, plnoletý súrodenec...). Ďalej je to **pestúnska starostlivosť** – výchovu a starostlivosť o dieťa v plnej miere zabezpečuje pestún, ktorý absolvoval prípravu pre pestúnstvo. Pestúnsky rodič si môže vybrať dieťa, o ktoré sa chce starať – môže si určiť napríklad vek, pohlavie či rasu. Dieťa mu je zverené právoplatným rozhodnutím súdu na dlhší čas. Dieťaťu ostáva však pôvodné meno a biologickí rodičia majú právo stykať sa s dieťaťom. **Osvojenie dieťaťa – adopcia** znamená, že dieťa si osvoja náhradní rodičia, ktorí

mu dajú nové meno. Do rodného listu je zapísané nové meno dieťaťa a mená nových rodičov. Týmto rodičom vznikajú všetky práva a povinnosti súvisiace s výchovou a starostlivosťou o dieťa. Rodičia si môžu určiť kritériá, o aké dieťa by mali záujem. Akýkoľvek vzťah medzi biologickými rodičmi a dieťaťom zaniká. Biologický rodič nemá právo stretávať sa s dieťaťom, ani právo na akékoľvek informácie o dieťati. Zvláštnou formou je **poručníctvo**. Maloletému dieťaťu súd určí poručníka vtedy, ak dieťa nemá zákonného zástupcu, a to napríklad vtedy, ak obaja rodičia zomreli alebo boli pozbavení rodičovských práv a povinností, ak sú rodičia maloletí alebo im ich zdravotný stav nedovoľuje starať sa o deti. Špecifickou formou starostlivosti o deti, ktoré sú v zariadeniach na základe predbežného opatrenia, výchovného opatrenia alebo nariadenej ústavnej starostlivosti, je aj **profesionálne rodičovstvo**. Profesionálna rodina je organizačnou súčasťou detského domova. Profesionálny rodič zabezpečuje výchovu a starostlivosť o dieťa vo vlastnom domácom rodinnom prostredí. Ide tu o zamestnanecký vzťah medzi detským domovom a profesionálnym rodičom na základe pracovnej zmluvy. Pre vykonávanie profesionálneho rodičovstva je potrebné splňať kvalifikačný predpoklad minimálne úplného stredného vzdelania a absolvovať prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti. Túto prípravu môže záujemca absolvovať na každom Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny alebo u iného akreditovaného subjektu (napríklad občianske združenie Návrat). Do profesionálnej rodiny sa umiestňujú hlavne deti prednostne vo veku do troch rokov, ktoré boli odňaté zo starostlivosti rodičov na prechodný čas alebo do doby umiestnenia v niektorej z iných foriem náhradnej rodinnej starostlivosti.

Peter Lazor

rodičia, na slovíčko ...

Vianoce sú o deťoch

Iste mi dáte za pravdu, že i v každom dospelom sa počas Vianoc ozve duch dieťaťa. Tešíme sa, máme zimomriavky na chrbte, napĺňa nás nostalgia, užívame si plným priehrdtím radosti, ktoré nám tieto sviatky ponúkajú. Snažíme sa, aby sme tento čas využili čo najpríjemnejšie. Menej pokrikujeme, menej haníme, spievame si nežné koledy. Zdobíme stromček – spolu s nimi, pečieme koláčiky – spolu s nimi, upratujeme – spolu s nimi. Pokračujeme stolovaním pri štedrej večeri, odbalovaním darčiek, polnočnou... V radostných jamkách sa na líčkach našich detí ukrýva čaro Vianoc. Azda i ony sa snažia byť lepšími, možno kvôli darčekom, možno citia súdržnosť rodiny, možno vďačnosť. Ako rodičia si kladieme otázky súvisiace s Ježiškom. Niektorí psychológovia nosenie darčiek Ježiškom neuznávajú. Tvrdia, že je to klamstvo, zavádzanie, že si rodičia podkopávajú týmto klamstvom dôveru. Keď sa deti dozvedajú pravdu, môžu prežiť traumy, dokonca stratiť vieru v Boha. Cítim sa dosť nepovolnou odporovať, avšak i u nás nosí darčeky Ježiško. I naše deti prišli zo školy s tým, že spolužiaci, spolužiačky vraveli... No a problém treba riešiť. Tak ako je to s Ježiškom? Povedali sme im, že predsa len Ježiško nosí darčeky. Každý deň nám daruje mnoho vecí. Máme čo jesť, máme si čo obliecť, máme kde bývať, ocko má prácu, aby mohol zarobiť peniaze, za ktoré si kúpime, čo potrebujeme. Nám, rodičom, daroval deti. Bez Neho by nebolo nič, ani dom, ani pole, ani tráva či sneh, ani horčičné zrníčko. Všetkého pôvodcom je Boh. Ba čo viac, daroval nám lásku, lásku, ktorou sa majú radi rodičia, lásku, ktorou majú rodičia radi aj svoje deti a prostredníctvom tejto lásky rodičia deťom kúpia na Vianoce darčeky. Aby vedeli, aký dobrý je Pán, že okrem všetkého, čo máme, môže nám dať skrze rodičov a príbuzných aj darček pod stromček.

Adriana Lazorová

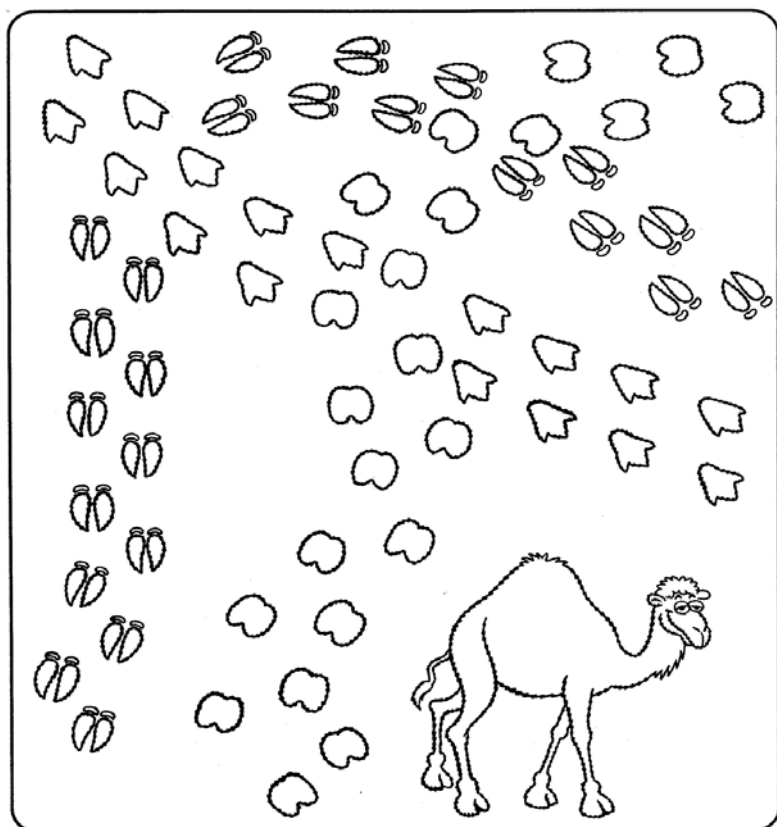
Veselé Vianoce, milí Dobráčikovia!

Radostné adventné očakávanie vystriedali ešte krajšie a živšie dni Vianoc. Navštevujeme známych, priateľov, prajeme si všetko to, po čom sa dá túžiť. Veď všetci máme nejaké tajné prania, radi by sme veľa vecí zmenili. Napriek tomu mnoho ľudí vraví, že doba je zlá, ľudia sú zlí... Nazdávam sa, že vy to tak neberiete, že dokážete vidieť veľa dobrých vecí a ľudí, že vnímate všetko inak ako my, dospelí. Dokážete sa nadchnúť, povedať: „Jé-

ééj!, vau!, krásne! áno!...“ To dospelí hovoria málokedy. Ježiško vám deťom daroval krásny dar, dar spontánnosti a radosti. Nedá sa chytiť, dá sa však vidieť vždy, keď vás niečo uchváti, keď sa vám niečo páči. Je dobré, že takto reagujete. Nútite nás dospelých všímať si veci, ktoré by sme bez vás iste prehliadli. Obveseľujete nás a pomáhate nám i na ťažšie problémy nazeráť jednoduchšie. Niekedy pri vás prideme na iné myšlienky a zjednoduší sa nám

vďaka vám život. Pri príležitosti vianočných sviatkov vám preto prajeme, aby ste svoju radosť a veselosť nikdy nestratili, aby vám s pribúdaním rokov nepribúdali zlé myšlienky, aby ste i vy rozdávali darček spontánnosti a radosti každému vokol seba. Prajeme vám, aby sa cez každý váš úsmev mohol meniť život na svete k úprimnosti, vďačnosti, ohľaduplnosti, radosti a vzájomnému porozumeniu.

Súťaž

Sme radi, že ste sa zúčastnili súťaže z predchádzajúceho čísla. Niektorí ste nám dokonca napísali, na akej púti ste boli. Samozrejme, nezabudli sme na odmeny. Určite nám píšete i naďalej. Poťesíme sa nielen odpoveďami na otázky, ale i vašim kresbám či listom. Stránka pre vás by mohla byť aj o vás, o vašich reakciách. Skúste nám napríklad napísať, čo najkrajšie ste prežili počas uplynulého roka, aký zážitok vám utkvel v pamäti a nikdy naňho nezabudnete. Ak neviete písať, namaľujte obrázok a poproste mamičku, aby ho v krátkosti opísala. Potom vaše príspevky zverejníme.

Cesta troch kráľov do Betlehema bola vyčerpávajúca. Kráľi a ťavy si potrebovali oddýchnuť. Zastavili sa preto v hostinci. Kráľi si išli niečo zjesť, ale ešte predtým napojili ťavy. Na jednu však zabudli. Vysmädnutá ťava sa pri hľadaní vody stratila. Pomôžte im ju nájsť podľa stôp! Ťavie stopy farebne vyznačte.

Adriana a Peter Lazorovci

farský informátor

Požehnanie obrazu na Tepličke

Dňa 6.9.2009 bol na Tepličke požehnaný nový obraz Božieho Milosrdenstva, ktorý kostolu venoval Bohu známy darca. Nech ho Milosrdný Spasiteľ zahrnie svojim požehnaním!

Opravy

Koncom septembra opravil pán Jozef Grečko stenu v spoločenskej miestnosti a chodbu v suteréne farského úradu. Na sklade pri kostole urobil pán Michal Franko nové dvere a taktiež vymenil zámky na pokladničkách vo farskom kostole v Markušovciach a v Lieskovanoch. Za ich pomoc im úprimne ďakujeme a vyprosujeme Božie požehnanie.

Túry vo Vysokých Tatrách

Krásne jesenné počasie nás vylákalo do našich veľhôr obdivovať Stvoriteľa v krásne stvorenia. V sobotu 19.9.2009 sme zdolali Veľké Hincovo pleso a Kôprovský štít a 3.10.2009 sme navštívili Zbojnícku chatu vo Veľkej studenej doline.

Koncert

Dňa 9.10.2009 zavítala do našej farnosti gospelová kapela Smaily, aby svojimi piesňami vydala svedectvo o Bohu a tiež rozveselila naše srdcia i tváre.

Požehnanie kríža

Na slávnosť Všetkých svätých bol na cintoríne v Markušovciach požehnaný nový kríž.

Sviečka za nenarodené deti

Dňa 2.11.2009 pri spomienke na všetkých zosnulých nezabudli eRkári na nenarodené deti a vo farskom kostole sa za ne aj ich rodičov modlila krížová cesta.

eRko ples a „Katarínska zábava“

Deti a vedúci eRka z Markušoviec sa stretli a zabavili so svojimi kamarátmi z eRka v Spišskej Novej Vsi, ktorí ich dňa 21.11.2009 pozvali na eRko ples.

O týždeň neskôr sa uskutočnila Katarínska zábava pre mladých v spoločenských priestoroch farského úradu.

Brigáda

Pán Michal Franko v spolupráci s obecným úradom uskutočnil dňa 26.11.2009 brigádu vo farskej záhrade, kde sa pálili konáre. Za zorganizovanie brigády a pomoc ďakujeme pánovi Frankovi a OcÚ v Markušovciach.

Stretnutie rodín

V prvú adventnú nedeľu dňa 29.11.2009 sa uskutočnilo prvé stretnutie rodín – manželov s cieľom vytvoriť spoločenstvo lásky a priateľstva. Do spoločenstva sú pozvaní všetci manželia a rodiny farnosti, aby sa tak farnosť stala jednou veľkou rodinou.

Pohrebné omše v Tepličke

Po vzájomnej dohode Farského úradu a Obecného úradu v Tepličke budú pohrebné sväté omše a aj pohrebné obrady slúžené v Dome smútku na cintoríne v Tepličke.

Organová škola

Aj tento školský rok funguje v Markušovciach a v Tepličke organová škola. Žiaci z Markušoviec: Aneta Guinessová, Martina Mrovčáková, Anna Lazorová, Kamila Lazorová, Mária Dutková, Annamária Rimbalová, Filip Snopko, Marianna Sečková, Lucia Klučárová a Petra Klučárová.

Žiaci z Tepličky: Frederika Kapalková, Mária Sendrejová, Janka Zekuciová, Viktória Zekuciová, Andrej Zekucia, Katka Korfantová, Lenka Gbúrová, Diana Dutková a Táňa Hamráčková.

Demontovanie vitráží Markušovského kostola

Po dlhších administratívnych úkonoch boli dňa 19.11.2009 podpísané dve zmluvy o diele. Jedna sa týka reštaurovania kamenných ostení gotických okien južnej strany kostola, druhá reštaurovania samotných vitráží. V dňoch 30.11 a 1. 12. 2009 demontovala firma Patias južné vitráže a osadila provizórne okná, aby mohla pracovať na reštaurovaní kameňa. Všetky práce týkajúce sa tohto diela financuje pani Heidi Máriássy.

Výzva

Počas Vianoc ožívajú v rodinách rôzne tradície. Tešíme sa z betlehemov našich rodičov či starých rodičov, alebo z tých, ktoré sme si sami vyrobili. Sú rôzne, vyrobené z dreva, papiera, šúpolia, hliny, skla. Ak chcete, aby sme sa potešili s vami, zapožičajte nám svoj betlehem na výstavku, ktorú plánujeme zorganizovať koncom vianočného obdobia. Bližšie informácie vám oznámime.

Dobrá novina

Deti z Tepličky sa už po jedenásty raz pripravujú na koledovanie Dobrej Noviny. Koledovaním prinášajú do našich domovov nielen radostnú zvesť o narodení Ježiška, posolstvom Dobrej Noviny pomáhajú tým najbiednejším deťom v Keni. My si ich obeť veľmi ceníme, čoho dôkazom sú pre nich otvorené dvere takmer v každom dome. Vďaka patrí aj obetavosti tých, čo deti pripravujú nielen na koledovanie, ale aj na detské sväté omše.

Vďaka patrí aj našim miništrantom. Aj keď ich máme veľmi málo, tí, ktorí „slúžia Bohu aj veriacim“ sú spoľahliví a obetaví. Všetci si zaslúžia povzbudenie a vedomie, že nás všetkých duchovne obohacujú.

veriaci z Tepličky

Ďakujeme

V dňoch 4. a 5. 12. 2009 sa vo Farskom kostole v Markušovciach konala duchovná obnova členov Ružencového spoločenstva v Markušovciach, ktorú viedol pán farár Mgr. Ondrej Švančara. Bola venovaná Panne Márii a jej pôsobeniu v nás. Vďaka duchovný otce za bohatý duchovný zážitok, ktorý bol pre nás obohatením počas adventu.

Pri tejto príležitosti sa 4. 12. 2009 po svätej omši a adorácii k najsvätejšej sviatosti oltárnej uskutočnili voľby do vedenia ružencového spoločenstva. Chceme týmto vysloviť úprimné Pán Boh zaplať dlhoročnej horľitelke pani Kristíne Dobranskej a pokladníčke (hospodárke) pani Marte Kamenickej za ich vzornú a obetavú prácu. Novozvolené členky ďakujú všetkým za prejavenu dôveru a tešia sa na budúcu spoluprácu.

Emília Klučárová

Založené 1999

Fotoobjektívom

Koncert hudobnej skupiny Smaily

Redakcia ďakuje za ocenenie a teší sa z neho

Požehnávanie nového kríža na markušovskom cintoríne

Toto číslo časopisu vychádza s finančnou podporou obce Markušovce.

Vydáva Rímskokatolícky farský úrad Markušovce pre farnosť Markušovce a filiálky Teplička, Pod Teplička a Lieskovany. Zodpovedná redaktorka: Mgr. Monika Hodnická. Redaktori: Mgr. Adriana Lazorová, Peter Lazor, Lýdia Bušovská a externisti. Sadzba a grafická úprava: Ing. Peter Hamrák. Technické spracovanie: Tlačiareň Kežmarok. Jazyková spolupráca: Mgr. Dagmar Repaská. Odborný konzultant: Mgr. Ondrej Švančara, Imprimatur: Prof. ThDr. František Tondra, spišský diecézny biskup, BÚ 16.2.1999, č. prot. 113/99. Registrované OÚ, odbor školstva a kultúry v Spišskej Novej Vsi, reg. č. 2/99. Náklad 1000 kusov. Adresa redakcie: Rím. kat. farský úrad, Michalská 52, 053 21 Markušovce. Nepredajné. E-mail: info@pokojadobro.sk. <http://www.pokojadobro.sk> Redakcia si vyhradzuje právo upravovať príspevky. Nevyžiadané rukopisy nevraciam.

www.pokojadobro.sk